

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA HELSINGIN KAUPUNGIN VÄLINEN SOPIMUS STRATEGIAKAUDELLE 2026-2029

1. Sopimuksen tausta

- Kansalliset ammatillisen koulutuksen tavoitteet
- Tilannekuva koulutuksen järjestäjän toimintaympäristöstä ja sen ennakoidusta kehityksestä
- Koulutuksen järjestäjän ensisijainen toiminta-alue

Helsingin kaupungin (myöhemmin Stadin AO) yhteistyö Uudenmaan alueen toiminnanohjauksen kokeiluun valittujen kesken on aloitettu yhteistyötapaamisella tammikuussa 2026. Tapaamisessa sovittiin yhteistyöstä jatkossa ja miten sitä kehitetään huomioiden myös muut Uudellamaalla toimivat ammatillisen koulutuksen järjestäjät. Seuraavat tapaamiset on sovittu keväälle 2026. Lisäksi pääkaupunkiseudulla on toiminut jo pidempään Ammyty -yhteistyöryhmä, jossa kaupunkiomisteiset ammatillisen koulutuksen järjestäjät Espoosta, Helsingistä ja Vantaalta tekevät tiivistä yhteistyötä ajankohtaisten teemojen ympärillä. Stadin AO toimii myös yhdessä Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän (myöhemmin Keuda), Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän (myöhemmin Luksia), Espoon seudun koulutuskuntayhtymän Omnian (myöhemmin Omnia), Koulutuskeskus Salpaus – kuntayhtymän (myöhemmin Salpaus) ja Vantaan kaupungin (Vantaan ammattiopisto Varia, myöhemmin Varia) kanssa ”Ennakoidaan yhdessä” -verkostossa, jossa on säännölliset tapaamiset, jossa käsitellään yhdessä ennakoitietoa.

Stadin AO on tehnyt pitkäaikaista yhteistyötä muun muassa Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa ja tällä hetkellä kehitämme pääkaupunkiseudulle yhteistä ammattikorkeakoulupolkua yhdessä Omnian ja Varian kanssa.

Stadin AO tekee yhteistyötä alueen yritysten ja työnantajien kanssa. Yhteistyötä on tehty viime vuosina aktiivisesti 9700 yrityksen tai työnantajan kanssa. Yhteistyöfoorumiksi on perustettu Stadin Työtutka, jonka tarkoituksena on ennakoida kysynnän ja saatavuuden kohtaavuutta. Stadin Työtutkassa toimii erikseen myös alakohtaisia työryhmiä.

Helsingin kaupunki on osaomistajana Ennakointikamarissa.

Stadin AO tekee systemaattisesti yhteistyötä Helsingin kaupungin työllisyyspalveluiden kanssa.

2. Helsingin kaupungin strategian keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet suhteessa ammatillisen koulutuksen kansallisiin tavoitteisiin, toimintaympäristön muutoksiin ja järjestäjän ensisijaiseen toiminta-alueeseen sopimuskaudella

a) Vaikuttavuustavoitteet

Helsingin kaupunginylläpitämän Stadin AO:n tavoitteena on, että ammattiopistosta valmistuu toimintakykyisiä, osaavia ja aktiivisia yhteiskunnan jäseniä, joilla on sellainen ammatillinen osaaminen sekä yleissivistävät taidot, että heillä on valmius työllistyä, työllistää itsensä yrittäjänä tai siirtyä jatko-opintoihin korkeakouluun.

Erityishuomio seuraaviin painopisteisiin:

- Oppivelvollisten osaamisen hankkiminen ja osoittaminen
- Ulkomaalaistaustaisten työllisyysasteen vahvistaminen ja työttömyysasteen pieneneminen
- NEET-nuorten osaamisen hankkiminen ja osoittaminen

b) Toiminnalliset tavoitteet

Helsingissä kaikilla on oltava mahdollisuus oppia ja löytää työtä – osaamisen kehittäminen liittyy elinvoimaan, työelämään ja kaupungin kansainvälisyyteen

1. Ilman toisen asteen tutkintoa olevien tutkintosuoritusten ja tutkinnon osia suorittaneiden määrä kasvaa työikäisessä väestössä.
2. Opiskelijoiden osaamisen hankkiminen työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa kasvaa, joka lisää näyttöjen suorittamista työelämäympäristössä sekä varmistaa työelämäedustajan osallistumisen arviointiin.
3. Työllistymisen edistämiseksi kehitetään pedagogisia ratkaisuja yrittäjyyttä ja yrittäjämäistä palvelutoimintaa tukevaksi. Yrittäjyyskasvatuskulttuuria edistetään oppilaitoksen arjessa.
4. Kehitetään systemaattisesti yhteistyössä Helsingin työllisyyspalveluliikelaitoksen kanssa työllistäviä koulutuksia, jotka voivat olla tutkinnon osia tai VOS-työvoimakoulutusta. Koulutuksissa huomioidaan asiakasryhmien (mm. nuoret, pitkäaikaistyöttömät, osatyökykyiset) erilaiset tarpeet.
5. Työvoiman saatavuuden turvaamiseksi jatkuvan oppimisen tarjontaa uudistetaan niin, että osaamistason nosto ja/tai osaamisen päivittäminen työelämässä oleville mahdollistuu.
6. Yhteistyötä alueen muiden ammatillisten koulutusten järjestäjien, lukiokoulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen ja muiden sidosryhmien kanssa lisätään, jotta on mahdollista yhdessä vastata alueen koulutus- ja työvoimatarpeisiin.
7. Tutkinnosta valmistuneiden opiskelijoiden työllistyneiden osuus kasvaa joka vuosi sovimuskauden aikana niin, että vuonna 2029 se on 79 % (sisältää sekä työlliset että työlliset opiskelijat)
8. Tavoitteena on nostaa jatko-opintoihin korkeakouluun siirtyvien opiskelijoiden osuutta niin, että vuonna 2029 se on 9,5 %.

Sujuva arki ja toimivat palvelut pienentävät eriarvoisuutta oppimisessa

9. Parannetaan koulutuksen laatua varmistamalla, että oppivelvollisella on oppimisen päivä joka päivä, ja oppivelvollisella on suunniteltua ja ohjattua osaamisen hankkimista keskimäärin 6 h/päivä. Osaamisen hankkiminen voi tapahtua opetuksena ja ohjauksena oppilaitoksessa, työpaikalla tai verkko-oppimisympäristössä. Ohjauksessa kiinnitetään erityisesti huomiota opiskelijoiden opintoihin kiinnittymiseen ja opintojen loppuunsaattamiseen.
10. Sujuvoitetaan osaamistarpeisiin vastaamista tutkintorajoja ylittävillä osaamiskokonaisuuksilla, ja siten vahvistetaan oppijan mahdollisuuksia nykyistä nopeampaan työllistymiseen.

11. Hyödynnetään digitalisaatiota monipuolisemmin ja tehokkaammin pedagogisissa ja toiminnallisissa ratkaisuissa.
12. Palvelumme tukevat suomalaisen yhteiskuntaan kotoutumisen sujuvuutta sekä ulkomaalaistausten henkilöiden pääsemistä työmarkkinoille.
13. Vahvistetaan opintoihin kiinnittyminen oppivelvollisten osalta yhdistämällä pedagoginen ja psykososiaalinen tuki yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä työssä.

Osallisuus, hyvinvointi ja liikkuminen parantavat oppimaan oppimisen edellytyksiä

14. Tuetaan opiskelijoiden osallistamista, hyvinvointia ja liikkumista, jotta opiskelijoiden toimintakyky lisääntyy ja toimintaedellytykset työelämään siirtymisessä varmistuvat.
15. Kehitetään opiskelijoiden kestävänsä tulevaisuuden taitoja huolehtimalla, että opintotarjottimella on riittävästi ilmastovastuullisen toimintaan, tulevaisuustaitoihin, kiertotalouteen ja ympäristövastuulliseen toimintaan liittyviä opintoja. Näin varmistamme, että valmistuvilla ammattilaisilla on ajankohtaiset kestävänsä tulevaisuuden taidot.
16. Kehitetään kansainvälisyystoimintaa vahvistamaan opiskelijoiden ja henkilöstön globaaleja valmiuksia sekä rakentamaan pitkäjänteisiä, lisäarvoa tuottavia kv-kumppanuuksia.

c) Toimenpiteet ja niiden ajoittuminen

1. Ilman toisen asteen tutkintoa olevien tutkintosuoritusten ja tutkinnon osia suorittaneiden määrä kasvaa työikäisessä väestössä.

- Kohdistetaan jatkuvan haun aloitukset ensisijaisesti ilman toisen asteen tutkintoa oleville sekä mahdollistetaan koulutukseen hakeutumisen joustavasti kalenterivuoden aikana heti strategiakauden alusta.

2. Opiskelijoiden osaamisen hankkiminen työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa kasvaa, joka lisää näyttöjen suorittamista työelämäympäristössä sekä varmistaa työelämäedustajan osallistumisen arviointiin.

- Skaalataan edelleen työelämäpedagogiikkaa uusille aloille ja jatkokehitetään sitä strategiakauden aikana.
- Vahvistetaan ja kehitetään sekä työpaikkaohjausta että henkilöstön pedagogista- ja työelämäosaamista. Koulutuskalenterissa on tarjolla työpaikalla järjestettävän koulutuksen perehdytystä ja syventäviä teemoja asiaan joka vuosi.

3. Työllistymisen edistämiseksi kehitetään pedagogisia ratkaisuja yrittäjyyttä ja yrittäjämäistä palvelutoimintaa tukevaksi. Yrittäjyyskasvatuskulttuuria edistetään oppilaitoksen arjessa.

- HOKS-keskusteluissa opiskelijoita ohjataan suorittamaan yrittäjyyteen liittyviä opintoja tai tutkinnon osia osana opintojaan. Kyseisten opintojen määrä kasvaa vuosittain strategiakaudella.
- Vahvistetaan ja kehitetään henkilöstön yrittäjyyspedagogiikan osaamista. Tarjotaan joka vuosi Stadin AO:n koulutuskalenterissa yrittäjyyden ja yrittäjyyskasvatuksen teemoja.

4. Kehitetään systemaattisesti yhteistyössä Helsingin työllisyyspalveluliikelaitoksen kanssa työllistäviä koulutuksia, jotka voivat olla tutkinnon osia tai VOS-työvoimakoulutusta. Koulutuksissa huomioidaan asiakasryhmien (mm. nuoret, pitkäaikaistyöttömät, osatyökykyiset) erilaiset tarpeet.

- Yhteistyössä työllisyyspalvelujen kanssa tarkastellaan ja muokataan helsinkiläisille työtömille tarjottavaa palveluvalikkoa puolivuositain työelämän tarpeisiin vastaten.
- Kehitetään nopeita, työllistäviä koulutuksia vuosittain tarveperustaisesti, ja toteutetaan niitä yhdessä työelämän kanssa strategiakauden alusta alkaen.

5. Työvoiman saatavuuden turvaamiseksi jatkuvan oppimisen tarjontaa uudistetaan niin, että osaamistason nosto ja/tai osaamisen päivittäminen työelämässä oleville mahdollistuu.

- Hyödynnetään uuden järjestämisluvan mahdollistamia tutkinnon osia vastaten työelämän tarpeisiin. Esimerkkejä tällaisista tutkinnon osista ovat liiketoiminnan perustutkinnon tutkinnon osat ja merenkulkualan perustutkinnon tutkinnon osat. Toimintaa tehdään koko strategiakauden ajan.

6. Yhteistyötä alueen muiden ammatillisten koulutusten järjestäjien, lukiokoulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen ja muiden sidosryhmien kanssa lisätään, jotta on mahdollista yhdessä vastata alueen koulutus- ja työvoimatarpeisiin.

- Jatketaan ja kehitetään edelleen yhteistyötä jo olemassa olevissa strategisissa verkostoissa, esim. työllisyyspalvelut, Ammyty, kymmenen suurinta koulutuksen järjestäjää ja Ennakointikamari sekä laajennetaan yhteistyötä: sovitaan systemaattinen toimintatapa muiden toimijoiden kanssa, jonka avulla tutkintotarjonnan tarkastelua tehdään. Tehtävä on aloitettu tammikuussa 2026, ja painottuu strategiakauden alkuun.
- Toiminta-alueen työikäisten palvelukyvyyn varmistamiseksi edistetään työnjakoa toiminta-alueella toimivien muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Toimintaa tehdään koko strategiakauden ajan.

7. Tutkinnosta valmistuneiden opiskelijoiden työllistyneiden osuus kasvaa joka vuosi sopimuskauden aikana niin, että vuonna 2029 se on 79 % (sisältää sekä työlliset että työlliset opiskelijat)

- Käydään aktiivista vuoropuhelua työelämän kanssa kohtaannon varmistamiseksi koko strategiakauden ajan.
- Lisätään tutkintojen aloituspaikkoja työllistäville aloille. Toiminta-alueen positiiviseen väestömuutokseen reagoimiseksi lisäämme vuoteen 2028 mennessä terveys- ja hyvinvointialojen sekä teknologiaa soveltavien alojen esim. terveysteknologia-, hyvinvointiteknologia- ja puhtausteknologiakoulutusta.

8. Tavoitteena on nostaa jatko-opintoihin korkeakouluun siirtyvien opiskelijoiden osuutta niin, että vuonna 2029 se on 9,5 %.

- Lisätään ammatillisen toisen asteen väyläopiskelijoiden määrää. Kehitetään AMK väyläopintojen mallia yhteistyössä Espoon ja Vantaan kanssa ja paikallisten ammattikorkeakoulujen kanssa. Työ on jo käynnistynyt ja jatkuu koko strategiakauden.
- Tarjotaan monipuolisesti myös muita korkeakouluvalmiuksia tukevia opintokokonaisuuksia, ja turvataan lukio-opintojen tarjontaa osaamisperusteisesti sekä järjestetään mahdollisuuksia tutustua korkeakouluopintoihin ammatillisten opintojen aikana. Tarjonnassa huomioidaan myös kohdennus erityisesti sellaisille aloille, joilla työllistyminen

perustutkinnon suorittamisen jälkeen haastavampaa ja jatko-opintomahdollisuudet kattavia esim. media-ala sekä tieto- ja viestintätekniikka-ala. Toiminta tapahtuu koko strategiaikauden ajan.

9. Parannetaan koulutuksen laatua varmistamalla, että oppivelvollisella on oppimisen päivä joka päivä, ja oppivelvollisella on suunniteltua ja ohjattua osaamisen hankkimista keskimäärin 6 h/päivä. Osaamisen hankkiminen voi tapahtua opetuksena ja ohjauksena oppilaitoksessa, työpaikalla tai verkko-oppimisympäristössä. Ohjauksessa kiinnitetään erityisesti huomiota opiskelijoiden opintoihin kiinnittymiseen ja opintojen loppuunsaattamiseen.

- Opiskelijan työjärjestys laaditaan HOKS:n mukaan työpäivälogiikalla ja opiskelu tapahtuu oppimisyhteisöissä, joissa opiskellaan työelämälähtöisesti, nuoret ja aikuisopiskelijat yhdessä. Toiminta tapahtuu koko strategiaikauden ajan.
- Opintojen loppuun saattamiseksi kohdistetaan erityishuomiota niihin aloihin, joista valmistuneiden osuus opiskelijoista on keskimääräistä pienempi esim. tieto- ja viestintätekniikka, talotekniikka ja prosessiala.
- Hyödynnetään arviointi- ja palautetietoa systemaattisemmin toiminnan kehittämiseksi esim. päättövaiheen opiskelijakyselyn HOKS –kysymykset.

10. Sujuvoitetaan osaamistarpeisiin vastaamista tutkintorajoja ylittävillä osaamiskokonaisuuksilla, ja siten vahvistetaan oppijan mahdollisuuksia nykyistä nopeampaan työllistymiseen.

- Uusia tutkinnon osia tarjontaan lisäämällä, esim. liiketoiminnan pt:sta ja merenkulkualan pt:sta, vahvistetaan mm. yritystoiminnan osaamista, yrityksen perustamista ja työllistävillä aloilla, kuten telakkateollisuudessa ja palvelualoilla vaadittavaa osaamista. Tarjonnan lisääminen opiskelijoiden opintopolkuihin laajentaa työllistymisen mahdollisuuksia. Uusien tutkinnon osien käyttöönottoa painotetaan strategiaikauden alussa.

11. Hyödynnetään digitalisaatiota monipuolisemmin ja tehokkaammin pedagogisissa ja toiminnallisissa ratkaisuissa.

- Tietojohtamisen välineenä tietovarantoja (eHOKS, Koski) käytetään entistä tehokkaammin Stadin AO:n toimintojen kehittämisessä. Toiminta tapahtuu koko strategiaikauden ajan.

12. Palvelumme tukevat suomalaisen yhteiskuntaan kotoutumisen sujuvuutta sekä ulkomaalaistausten henkilöiden pääsemistä työmarkkinoille.

- Vahvistetaan pedagogiikassa vieraskieliavusteisuutta, esim. englantiavusteiset koulutukset. Kyseisessä mallissa englantia käytetään opintojen alkuvaiheessa suomen kielen tukena. Tutkinto suoritetaan suomeksi.
- Jatketaan jatkuvassa haussa pilotoitua tekoälyavusteisen kielikartoituksen käyttöä tehostamaan ja sujuvoittamaan toimintaa sekä parantamaan kartoituksen laatua. Työ on jo käynnistynyt ja jatkuu koko strategiaikauden.

13. Vahvistetaan opintoihin kiinnittyminen oppivelvollisten osalta yhdistämällä pedagoginen ja psykososiaalinen tuki yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä työssä.

- Kehitetään ja skaalataan yhteisövaikuttavuuden mallia, jossa mukana opiskeluhoito. Työ on jo käynnistynyt ja jatkuu koko strategiaikauden.

14. Tuetaan opiskelijoiden osallistamista, hyvinvointia ja liikkumista, jotta opiskelijoiden toimintakyky lisääntyy ja toimintaedellytykset työelämään siirtymisessä varmistuvat.

- Lisätään opiskelijakunnan hallituksen, vaikuttajafoorumin ja opiskelijafoorumin vaikuttamisen mahdollisuuksia edistämään opiskelijan hyviä työelämävalmiuksia sekä yleistä demokratiaosaamista strategiakauden aikana.
- Opiskelijat ovat mukana suunnittelemassa liikunta- ja hyvinvointitoimintaa sekä opiskelijoiden arkeen liittyviä tapahtumia. Toiminta tapahtuu koko strategiakauden ajan.

15. Kehitetään opiskelijoiden kestäväns tulevaisuuden taitoja huolehtimalla, että opintotarjottimella on riittävästi ilmastovastuullisen toimintaan, tulevaisuustaitoihin, kiertotalouteen ja ympäristövastuulliseen toimintaan liittyviä opintoja. Näin varmistamme, että valmistuvilla ammattilaisilla on ajankohtaiset kestäväns tulevaisuuden taidot.

- Tarjotaan laajasti valinnaisia tutkinnon osia ja tutkinnon osia pienempiä kokonaisuuksia, joihin osallistumalla opiskelija kartuttaa ilmastovastuulliseen toimintaan liittyviä tietoja, taitoja ja osaamista. Toiminta tapahtuu koko strategiakauden ajan.
- Sitoudutaan OKKA-sertifikaatin mukaiseen kehittämissuunnitelman toteutukseen strategiakaudella.

16. Kehitetään kansainvälisyystoimintaa vahvistamaan opiskelijoiden ja henkilöstön globaaleja valmiuksia sekä rakentamaan pitkäjänteisiä, lisäarvoa tuottavia kv-kumppanuuksia.

- Kannustetaan opiskelijoita eri mittaisiin ulkomaanjaksoihin opintojen aikana ja varmistetaan yhdenvertaiset mahdollisuudet kansainvälisyyteen systemaattisen viestinnän, ohjauksen ja opintoihin integroitujen valmennusprosessien kautta. Toiminta tapahtuu koko strategiakauden ajan.

3. Järjestämisluvan opiskelijavuosien enimmäismäärä

Koulutuksen järjestäjän opiskelijavuosien enimmäismäärä on strategiakaudella 5654. Sopimuksen täytäntöönpanon ehtona on, että opetusministeri tulee päättämään kokeiluluvan opiskelijavuosien enimmäismäärästä tämän sopimuksen mukaisesti.

4. Harkinnanvarainen rahoitus

Tämän sopimuksen kohdassa 2 asetettujen tavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö tulee kohdentamaan strategiakaudella 2026-2029 harkinnanvaraista rahoitusta koulutuksen järjestäjälle julkisen talouden suunnitelman 2027-2029 puitteissa. Harkinnanvarainen rahoitus myönnetään strategiakaudella vuosittain kunkin vuoden talousarvion määrärahasta, mikäli eduskunta vahvistaa talousarvioehdotuksen.

Helsingin kaupungin ammatillinen koulutus (jälj. Stadin AO) toimeenpanee yrittäjyys Hankkeen, jossa kehitetään "Stadin INNO-AO" -mallia, joka mahdollistaa yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville Stadin AOn tilojen ja laitteiden suunnitelmallisen käytön sekä luovan yhteistyön opettajien ja opiskelijoiden kanssa. Kehitettävässä toimintamallissa opiskelijat ja opettajat yhdessä yritysten ja yhdistysten kanssa ratkovat aitoja työelämän ongelmia luoden käytännöllisiä ratkaisuja ja toimintatapoja sekä kehittävät uusia ideoita. Opiskelija oppii työelämän

taitoja, vahvistaa ammatillista osaamistaan, oppii yrittäjyyden ja moniansaintamallin periaatteita ja luo yhteyden yrityksiin.

TOIMENPIDE/ TAVOITE	2026 €	2027 €	2028 €	2029 €	YHTEENSÄ €
Stadin INNO-AO -mallin kehittäminen	500 000	500 000	500 000	500 000	2 000 000

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi lisäksi kohdentaa koulutuksen laadun kehittämiseen, riittävän opetuksen ja ohjauksen turvaamiseen sekä työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen tukemiseksi harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

5. Seuranta

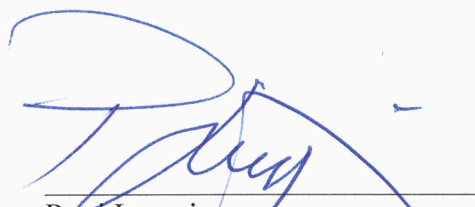
Sopimuksessa sovittujen tavoitteiden ja toimenpiteiden väliarviointi toteutetaan toukokuussa 2028 pääosin valtakunnallisista tietovarannoista saatavien indikaattorien pohjalta.

Mikäli väliarvioinnissa koulutuksen järjestäjä ei näyttäisi saavuttavan tässä sopimuksessa sovittuja tavoitteita tai suunta ei näyttäisi toivottavalta ja tilanne johtuisi pääsääntöisesti koulutuksen järjestäjästä riippumattomista syistä, voitaisiin tavoitteita ja toimenpiteitä muuttaa kesken strategiakauden.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Helsingin kaupunki ovat sopineet edellä mainituista kohdista 2-5.

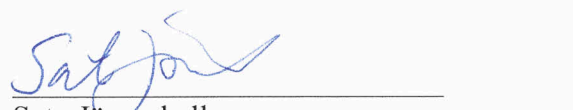
Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on laadittu kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Petri Lempinen
Ylijohtaja
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Satu Järvenkallas
Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Helsingin kaupunki